

REFERENCES

1. Bybyk, S. (2013). Kolokvializatsiia movy presy: nova norma chy sabotazh kultury spilkuvannia? *Kultura slova*, 79, 133–135 (in Ukr.).
2. Yermolenko, S.Ia. (2007). Rozmovna leksyka. In S.Ia. Yermolenko, M.P. Ziabliuk, O.O. Taranenko, V.M. Rusanivskiyi (2007). *Ukrainska mova: Entsyklopediia* (pp. 582–583). Kyiv: «Ukrainska entsyklopediia» im. M.P. Bazhana (in Ukr.).
3. Klymenko, N.F., Karpilovska, Ye.A. & Kysliuk, L.P. (2008). *Dynamichni protsesy vsuchasnomu ukrainskomu leksykoni*. Kyiv: Vydavnychiy dim Dmytra Buraho (in Ukr.).
4. Kovtunets, O. (2016). Aktualizatsiia yak innovatsiinyi protses u leksyko-semantychnii systemi suchasnoi ukrainskoi movy. *Ukrainska mova*, 3, 90–104 (in Ukr.).
5. Kosmeda, T.A. (2014). Aktualni protsesy movlennia chy “movnyi smak” ukrainskoi suchasnosti? *Movoznavstvo*, 2, 44–55 (in Ukr.).
6. Navalna, M.I. (2011). *Dynamika leksykonu ukrainskoi periodyky pochatku XXI st.* Kyiv: Vydavnychiy dim Dmytra Buraho (in Ukr.).
7. Stavytska, L. (2005). *Ukrainskyi zharhon*. Kyiv: Krytyka (in Ukr.).
8. Styshov, O.A. (2005). *Ukrainska leksyka kintsia XXI stolittia (na materialy movy zasobiv masovo informatsii)*. Kyiv: Puhach (in Ukr.).
9. Taranenko, O.O. (1996). *Novyi slovnykukrainskoi movy (kontseptsiia i pryntsyipy uk-ladannia)*. Kyiv - Kamianets-Podilskiyi (in Ukr.).
10. Farion, I.D. (2013). *Movna norma: znyshchennia, poshuk, vidnova*. Ivano-Frankivsk: Misto-NV (in Ukr.).

УДК 81'373.46

Н. О. ЯЦЕНКО
м. Київ, Україна

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ПРОСТОРІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У дослідженні розглянуто найважливіші зміни в складі та семантиці суспільно-політичних термінів доби незалежності України. Проаналізовано семантичні зрушення в зазначеній терміносистемі шляхом додавання нових значень або нейтралізації ідеологізованого складника в значенні лексем, уживання як питомої, так і давно запозиченої застарілої лексики. Наголошено, що жаргонізовані та розмовні елементи є важливим компонентом сучасного політичного дискурсу.

К л ю ч о в і с л о в а: суспільно-політична термінологія, семантичні зміни, запозичення, жаргонізація, мовна культура, політичний дискурс.

Кінець ХХ – початок ХХІ ст. ознаменований інтенсивними змінами в житті українського суспільства, що особливо позначається на динаміці сучасного українського лексикону. Аналіз такої лексики уможливорює виокремлення певних реалій чи понять – нових для суспільства, і таких, які вже відомі йому, але за інших суспільно-політичних умов зазнали переосмислення, набули нових експресивно-оцінних конотацій. Вивчення мовних змін у газетно-журнальній

публіцистиці, зокрема текстах засобів масової інформації, дає змогу з'ясувати особливості її живомовного лексичного струменя. Дослідження нової лексики є одним із важливих завдань сучасної лінгвістики, яке допоможе безпомилково окреслити тенденції розвитку чи то зміни лексичної та словотвірної норми української мови.

Метою наукової розвідки є окреслення змін, що відбуваються в суспільно-політичній термінології, визначення джерел і способів її збагачення, з'ясування ролі питомих та запозичених номінацій у сучасній українській мові. Матеріал для аналізу добирався із сучасних україномовних ЗМІ з прикладами, які засвідчують функціонування суспільно-політичних термінів. До аналізу залучалися відповідні лінгвістичні, політологічні, юридичні енциклопедичні джерела.

На думку А.А. Бурячка, суспільно-політична термінологія – це особливий шар термінологічної лексики, що посідає проміжне місце між функціонально обмеженими терміносистемами, позбавленими емоційно-експресивного забарвлення, і загальноновживаною літературною лексикою, з якою вона постійно взаємодіє, що робить диференційну межу між ними мінливою, рухливою (Бурячок, 1983: 22–23). Сьогодні українська суспільно-політична термінологія – це відносно стабільна й закріплена традицією лексико-семантична система, що перебуває в стані безперервного руху й поступового вдосконалення. Розвиток термінології зумовлений чинниками суспільно-політичного, фахового та мовного характеру.

Під суспільно-політичною термінологією розуміємо відкриту систему різних за походженням номінативних одиниць, спеціалізованих лексично (створені або запозичені терміни), семантично (загальноновживані слова, що набули термінологічного значення) і фразеологічно (новостворені словосполучення номінативного характеру) для вираження понять, що відбивають сферу суспільно-виробничого, політичного життя нації (Туровська, 2017: 175). На розмитість поняття меж суспільно-політичної термінології вказують і інші сучасні дослідники (Карабута, 2013; Костюк, 2018; Навальна, 2010; Стишов, 2019; Снісаренко, 2009; Томіленко, 2015).

Суспільно-політична термінологія обстежуваного періоду (1991–2021 рр.) перебуває під значним впливом змін у соціальній дійсності в країні та відмінностей у пріоритетах сучасного українського суспільства. Визначальною ознакою розвитку цієї терміносистеми на сучасному етапі є зрушення в семантичній структурі давніх слів – питомих чи запозичених, які вводять їх до складу цієї лексичної категорії. Це можна проілюструвати зразками запозичених термінів, що, як і раніше, зі своїми лексико-семантичними варіантами належать до номінацій реалій практичної виробничої діяльності, тоді як додані лексико-семантичні варіанти переносять їх до розряду суспільно-політичної лексики.

Досить велика кількість більш давніх запозичень функціонує на нинішньому етапі з нейтралізованим ідеологізованим смислом. Із цього погляду термін *інавгурація*, що містить ідеологічний компонент «у буржуазних державах» і раніше вживався лише на позначення урочистої церемонії введення на посаду глави держави або посвячення у вищий духовний сан (СІС: 344), застосовується тепер без ідеологічного та релігійного обмежень, реалізуючи значення «урочиста церемонія вступу на посаду глави держави та низки інших виборних осіб» (ССІС: 300).

Лексема *клієнтела* розширила свою семантику, активізувавши новіше порівняно з первісними «в стародавньому Римі сукупність клієнтів якогось патрона», «форма соціальної залежності, яка полягала в покровительстві багатих людей (патронів) бідним родичам, вільновідпущеним, а також безправним завоювникам або прийшлим жителям» (СІС: 415) значення, як-от: «соціальне утворення, яке визначає пріоритети певного угруповання у прийнятті важливих рішень» (СУМ–20: 148–149): *Певний час існувала термінологічна проблема, як назвати проукраїнських людей з іншим поглядом. Але тут допомогла війна – усіх, хто за правлячу коаліцію, автоматично зараховували до поплічників очільника Кремля. У результаті «громадянське суспільство» України звузилося до трьох невеликих груп: це «клієнтела», що обслуговує владу по-різному й на всіх рівнях; «грантоїди», що працюють у різних соціальних проєктах (креативних, консалтингових та лобістських). Ну й зрозуміло, юрба галасливих «активістів», що намагаються пробитися хоча б у першу або другу згадану вище групу, оскільки соціальний ліфт їм через кваліфікаційні вимоги аж ніяк не світить. Навіть якщо його все ж таки запустять* (ДТ, 8.06.2019 р.). Зауважимо, що сучасний компонент спеціального переносного значення «певне угруповання» вносить негативний відтінок у тлумачення згаданої лексеми.

Проаналізований нами матеріал дає змогу говорити про розширення значень термінів *колабораціонізм* і *колабораціоніст*. Ще в сімдесяті роки ХХ ст. *колабораціонізм* пояснювали як зрадницьке співробітництво з фашистськими загарбниками в окупованих ними країнах під час другої світової війни (СУМ: 216). Відповідно *колабораціоніст* – це «зрадник своєї батьківщини, що співпрацював з фашистськими загарбниками в окупованих ними країнах під час другої світової війни» (СУМ: 216). Через сорок років ці терміни в сучасному політичному лексиконі визначають як «співпраця з ворогами своєї країни в інтересах ворога-загарбника на шкоду своїй державі», «той, хто займається колаборантством» (СУМ–20: 231): *Пан Турчинов запропонував якнайшвидше ухвалити закон про колабораціонізм* (Д, 5–6.03.2021 р.); *Однак ідея була настільки цікава, для кримських колаборантів навіть рятівна, що полишити її в них не вистачило сил* (Д, 9–10.04.2021 р.). Негативні зміни суспільства позначилися на семантичному просторі похідних *колаборантство*, *колаборація*, *колаборування*, *колаборувати*, *колаборантський*, *колабораціоністський* (СУМ–20: 231). У «Юридичній енциклопедії» окреслено юридичний статус колабораціоніста з опертям на попередні тлумачення: «У кримінальному порядку колабораціоністи несли відповідальність за зраду батьківщини та деякі інші державні злочини» (ЮЕ: 145).

Лексема *латифундія* (від лат. *latifundium*, від *latus* – широкий і великий та *fundus* – земля, земельне володіння, маєток) зберегла свої історичні значення: 1. У стародавньому Римі – великий приватний маєток, де використовувалась праця рабів; 2. Велике приватне земельне володіння (СУМ: 454). Нове значення, у якому сьогодні в ЗМІ вживають лексему *латифундія*, може слугувати взірцем оцінного осмислення як реалії, так і явища в українському суспільстві: *У країнах Західної Європи новий парламент – це місце, де зіштовхнуться два світи: світ обслуговування людини й світ великих грошей, світ постмодерну й модерну. Світ харизматичних лідерів і контенту – з одного боку, і світ газу, нафти, рапсових латифундій та металу – з іншого* (ДТ, 27.06–5.07.2019 р.).

На думку сучасних лексикографів, у цього терміна поступово розвинулося ще одне значення з ремаркою *ірон.* «про великі земельні угіддя» (СУМ–20: 76).

Як і інші розглянуті суспільно-політичні терміни, свої позиції в сучасному політичному дискурсі активізував термін *платформа*. Розглядаючи представлені в лексикографічних джерелах (СУМ–11, СУМ–20) його п'ять прямих значень, зазначимо й переносне, що стосується «політичної програми, вимог, висунутих якоюсь партією, угрупованням, організацією» (СІС: 656): *Тому, якщо в КІРС на фініші її існування була одна «Демплатформа», то в нашому керівному суб'єкті «платформ» буде більше, ніж на київському вокзалі* (ДТ, 27.07.2019 р.). До цього семантичного простору входить також активно вживана сьогодні словосполучка *Кримська платформа*, репрезентуючи значення «дипломатична ініціатива України, у перспективі – міжнародний координаційний механізм для повернення питання Криму до порядку денного, захисту прав людини в Криму та сприяння деокупації півострова»: *Хочемо, щоб США були одним із засновників та лідерів Кримської платформи* (Д, 7–8.05.2021 р.); *Кримська платформа – це реальний механізм, який матиме довгострокові наслідки для України та світу* (Д, 30–31.07. 2021 р.). Очевидно, ця лексема стане реєстровою одиницею сучасних лексикографічних видань.

Іншим прикладом повернення до активного вжитку є праслов'янська лексема *повіт*, яка в ЕСУМі подана як історизм у значенні «адміністративно-територіальна одиниця, складова частина губернії» (ЕСУМ: 469). Слово *повіт* зберегло свої історичні значення, зафіксовані в сучасних юридичних джерелах: 1) адміністративно-територіальна та судова одиниця в Польському Королівстві, Великому князівстві Литовському, згодом у Речі Посполитій та на українських землях, що входили до складу цих держав; 2) українська назва уезда – російської адміністративно-територіальної одиниці, запровадженої на українських землях у складі Російської імперії у 80-х рр. XVIII ст. після ліквідації політичної автономії України; 3) адміністративно-територіальна одиниця в Україні часів УНР і Української Держави 1917–19; 4) адміністративно-територіальна одиниця в сучасних Молдові, Румунії та деяких інших державах (ЮЕ: 585–586): *Навіть застосування терміна «район» у чинній Конституції вже створює труднощі імплементації реформи. Психологічно не сприймається залишення старої назви за субрегіональним рівнем, який отримує абсолютно новий статус. Можливо, доцільно запровадити термін «повіт». Історичне минуле підтверджує застосування цієї назви на більшості території України в різні часи, а от термін «район» запровадили тільки в 30-ті роки ХХ століття як альтернативу «буржуазній» УНР. Тому заміна термінів може розглядатися в контексті декомунізації України* (ДТ, 2.01.2019 р.).

Звертають на себе увагу зміни, які відбуваються і в давніх лексичних запозиченнях, і в питомих назвах. Так, слово *заробітчанин* має два значення, зафіксовані в СУМі: перше має ремарку «застаріле»: «Той, хто ходить на заробітки, працює на поденних і строкових роботах», а друге – негативну конотацію: «Той, хто працює лише заради грошей, керуючись корисливими інтересами» (СУМ: 293). У сучасному використанні відбувається відновлення першого значення, яке вже не сприймається як застаріле, про що можна судити з таких контекстів: *Заробітчани могли б виконувати важливу україноцентричну місію. Навіть якщо політично активними будуть лише 0,1% «остарбайтерів», то й це величезна ідеологічна армія, якій по силі практично все* (Д, 27–28.08.2021 р.).

У сучасному інформаційному просторі, зокрема в соціальних мережах, досить часто трапляється слово англійського походження *булінг* на позначення систематичного агресивного переслідування, цькування, залякування із застосуванням фізичної та моральної сили. Сам термін у словниках іншомовних слів не засвідчений. На нашу думку, в сучасній українській мові йому відповідає слово *цькування*. Поширеною у ЗМІ є словосполучка *політичний булінг*: *Речник МЗС закликав Російську Федерацію не займатися політичним булінгом* (Д, 19–20.03.2021 р.).

Сучасний політичний лексикон характеризується посиленням ролі неформальних, нелітературних елементів у мовленні. У цьому плані показове свідчення Н. Хоми, що «новотвори здебільшого є сленговими словами, а не літературними, хоч і добре вкоріненими. Експресивність лексем прямо залежить від конкретної суспільно-політичної ситуації й часу; вони містять потужний заряд негативних емоцій, асоціюються з прагненням до радикальних змін, стражданнями, людськими втратами. Власне Революція гідності й подальші події в Криму та на Донбасі ввели в ужиток українців низку нових слів і висловів» (Хома, 2015: 52). З-поміж таких «свідків доби» фіксуємо, наприклад, лексему *вата*: *«Вата» починає активно розчаровуватися* (Д, 5–6.03.2021 р.); *шкурняки, договорняки*: *Не хочуть долати корупцію шкурняки та договорняки* (Д, 5–06.03.2021 р.); *младореформатори*: *Якщо, наприклад, Київський окружний апеляційний суд приймає неправосудні навіть з точки зору нинішньої дилетантської влади рішення, вражають младореформатори з Банкової* (Д, 26–27.02.2021 р.), *толераста, борцуні*: *Останнє десятиліття породило й нові політичні терміни. З одного боку – «толераста», а з протилежного – «борцуні». Без останніх, певно, не відбувся б Майдан, але й без критичної маси толерантних людей важко буде об'єднати Україну* (Д, 12–13.02.2021 р.).

Соросята – слово, яке в друкованих виданнях завжди трапляється в множині (на відміну від лексеми *соросьонок*, яка трапляється в усному російському мовленні окремих політиків). Позначає воно не лише тих, хто отримував гранти від пов'язаних із Джорджем Соросом фондів, і не лише отримувачів коштів із будь-яких західних структур, а й усіх, хто шанує демократичні західні цінності та виступає за рух України в західному, а не російському, напрямі. Сорос виступає для Кремля та Луб'янки (і їхніх прихильників в Україні) таким собі втіленням світового зла.

На початку 2020 року ЗІК анонсував свій марафон «Тхне Соросом»: *Американський мільярдер Джордж Сорос вирішив привласнити ні багато, ні мало, а цілі країни і зробити їх залежними. Особливо успішно він зайшов в Україну, створивши цілу мережу своїх агентів, своїх фанатів американських грошенят. Сьогодні вони захоплюють Україну, а економіка і ВВП падають, як ніколи. Слово соросята широко вживається на сайтах цього й подібних телеканалів. Зрозумілою є одна з причин ненависті до Дж. Сороса з боку тих, хто ці канали контролює: на соросівські гроші були видані твори Василя Стуса. Слово це перекочувало й на телеканали, контрольовані п'ятим президентом України, що зайвий раз засвідчує необхідність раз і назавжди позбутися олігархічного телебачення, як «поганого», так і «хорошого». Бо ж в іншому разі термінами, запущеними у словесний обіг антиукраїнськими силами, можуть «інфікуватися» деякі неупереджені публіцисти. Термін *грантоїди* видається прийнятнішим, якщо вживати його стосовно всіх одержувачів великих за розмірами грантів, які діють в інтересах не України, а виключно зовнішніх сил.*

Слово *вишиватник* з'явилося як інструмент знецінення патріотичних сил в очах решти суспільства. Мовляв, є *ватник* – народжений ще у 2011 році та поширений у час Революції Гідності термін для позначення совково-українських, а зараз і пропутінських персонажів. Цей сленговий неологізм набув поширення в українській, російській, білоруській (*vatnik*), латиській (*vatniks*) і литовській (*vatnikas*) мовах. Є *ватник*, є і його протилежність – *вишиватник*, тобто не дуже освічений і надто полум'яний патріот України.

На думку мовознавців, велику роль у посиленні жаргонних елементів у політичному дискурсі відіграють екстралінгвальні чинники, а саме: заполітизованість усіх верств населення, криміналізація суспільства, тиск влади на свободу слова в ЗМІ. Впливовими є також субстандартизація, вульгаризація, які стосуються як усного, так і писемного мовлення, наскрізними виступають питання культури мови (Тараненко, 2002; Снісаренко, 2012; Стишов, 2019 та ін.).

Отже, суспільно-політична термінологія української мови якнайповніше відбиває процеси, тенденції, характерні для лексичної системи загалом. Шляхами поповнення складу суспільно-політичної термінології є використання питомих мовних засобів, запозичень і використання питомих елементів разом із запозиченнями. Посилення жаргонізації суспільно-політичної лексики вимагає обґрунтованої і послідовної державної мовної політики, а також зусиль громадянського суспільства, насамперед політиків, журналістів й усіх, не байдужих до питань мовної культури.

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

Д – Газета «День».

ДТ – Газета «Дзеркало тижня».

ЕСУМ – Етимологічний словник української мови. (2003). Київ: Наук. думка.

СІС – Словник інішомовних слів. (1974). Київ: Вид-во «Українська рад. енциклопедія».

СІС – Словник інішомовних слів. (1985). Київ: Вид-во «Українська рад. енциклопедія». Вид. 2-е, випр. і доп.

ССІМ – Сучасний словник інішомовних слів. (2006). Київ: Довіра.

СУМ – Словник української мови: в 11 томах. Том 3. 1972, Том 4. 1973, Том 6. 1980.

СУМ-20 – Словник української мови: в 20 томах. Том 4. 2013, Том 8. 2017.

ЮЕ – Юридична енциклопедія: в 6 томах. Том 4. 2002. Київ: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурячок, А.А. (1983). *Формування спільного фонду соціально-політичної лексики східнослов'янських мов: назви відносин між державами, народами*. Київ: Наук. думка.
2. Карабута, О. (2013). Сучасна суспільно-політична лексика: семантико-структурний аспект. *Науковий вісник ХДУ*, 19, 54–57.
3. Костюк, Ю. (2018). *Українська суспільно-політична лексика в інтернет-виданнях 2012–2017 рр.* Струганець, Л. (ред.) *Лексика на перетині наукових парадигм* (135–156). Тернопіль: Осадца Ю. В.
4. Крысин, Л.П. (2000). О некоторых изменениях в русском языке конца XX века. *Исследования по славянским языкам*, 5, 63–91.
5. Навальна, М.І. (2010). Нові функціональні вияви кримінального жаргону в мові сучасної української періодики. *Мовознавчий збірник: збірник наук. праць*, 11, 26–31.

6. Снісаренко, Я.С. (2012). *Суспільно-політична лексика у структурно-семантичному аспекті* [Дис. ... канд. філол. наук]. Одеса.
7. Стишов, О.А. (2019). Нова суспільно-політична лексика і термінологія в сучасній українській мові. *Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди*, 50, 258–268.
8. Тараненко, О.О. (2002). Колоквіалізація, субстардартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-х рр.). *Мовознавство*, 4–5, 33–39.
9. Томіленко, Л. М. (2015). *Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови*. Івано-Франківськ: Фоліант.
10. Туровська, Л. В. (2017). Українська суспільно-політична терміносистема: витоки і проблеми становлення. *Термінологічний вісник*, 4, 175.
11. Хома, Н.М. (2015 а). *Новітня політична лексика (неологізми, оказіоналізми та інші новотвори): навч. енциклопедичний словник-довідник*. Львів: «Новий світ – 2000».
12. Хома, Н. М. (2015 б). Новотвори в сучасному політичному лексиконі: неологічний «бум» – 2013–2014 та його відображення у навчальній політологічній літературі. *Вісн. Львівськ. універ. Сер. філос.-політолог. студії*. 6, 49–54.

Nina Yatsenko

SOCIAL AND POLITICAL TERMINOLOGY IN THE SPACE OF CURRENT UKRAINIAN LANGUAGE

This article is devoted to the study of the processes of development and dynamics, sources and ways of development of the political and social terminology of current Ukrainian language in the period of Ukraine's independence – from 1991 to the present day. It is acknowledged that Ukrainian political and social terminology is a relatively stable and traditionally consolidated lexical and semantic system, which is in a state of uninterrupted development and progressive improvement. The development of terminology is determined by factors of a socio-political, functional and linguistic nature. Therefore, we understand a public-political terminology as a system of differently named nominative units, specialised lexically (created or loan terms), semantically (generalised words that have acquired a nominological meaning) and phraseologically (newly created word-combinations of nominative character) for expressing the understanding of the sphere of public and industrial, political life of the nation. The illustrative material for the study was the textual content of the published and electronic media and the relevant lexicographic, political and legal sources. The article analyzes semantic changes of certain public and political names, in particular, changes in the semantics of terms due to the introduction of new values or replacement of semantics in lexemes with an ideological component by lexemes without an ideological component, use of obsolete terms, both new and long-standing, new and old lexical borrowings. A special place is given to jargonisms as an insignificant component of contemporary political discourse. It is noted that the assessment of new vocabulary is the main requirement for researchers to identify trends in the development or changes in the lexical and verbal norms of Ukrainian language.

Key words: political and social terminology, mass media, semantic changes, old and new lexical meanings, jargon, language space.

LEGEND

Д – *Hazeta "Den"* (in Ukr.).

ДТ – *Hazeta "Dzerkalo tyzhnia"* (in Ukr.).

ЕСУМ – *Etymolohichniy slovnyk ukrainskoi movy*. (2003). Kyiv: Nauk. Dumka (in Ukr.).

- CIC – *Slovník inshomovnykh sliv.* (1974). Kyiv: Vyd-vo “Ukrainska rad. Entsyklopediia” (in Ukr.).
- CIC – *Slovník inshomovnykh sliv.* (1985). Kyiv: Vyd-vo “Ukrainska rad. Entsyklopediia”. Vyd. 2-e, vypr. i dop. (in Ukr.).
- CCIM – *Suchasnyi slovník inshomovnykh sliv.* (2006). Kyiv: Dovira (in Ukr.).
- СУМ – *Slovník ukraínskoi movy*: v 11 tomakh. Vol. 3. 1972, Vol. 4. 1973, Vol. 6. 1980 (in Ukr.).
- СУМ-20 – *Slovník ukraínskoi movy*: v 20 tomakh. Vol. 4. 2013, Vol. 8. 2017 (in Ukr.).
- ЮЕ – *Yurydychna entsyklopediia*: v 6 tomakh. Vol. 4. 2002. Kyiv: Vyd-vo “Ukrainska entsyklopediia” im. M. P. Bazhana (in Ukr.).

REFERENCES

1. Buriachok, A.A. (1983). *Formuvannia spilnogo fondu sotsialno-politychnoi leksyky skhidnoslovianskykh mov: nazvy vidnosyn mizh derzhavamy, narodamy.* Kyiv: Nauk. dumka (in Ukr.).
2. Karabuta, O. (2013). Suchasna suspilno-politychna leksyka: semantyko-strukturnyi aspekt. *Naukovyi visnyk KhDU*, 19, 54–57 (in Ukr.).
3. Khoma, N.M. (2015 a). *Novitnia politychna leksyka (neolohizmy, okazionalizmy ta in-shi novotvory): navch. entsyklopedychnyi slovník-dovidnyk.* Lviv: “Novyi svit – 2000” (in Ukr.).
4. Khoma, N.M. (2015 b). Novotvory v suchasnomu politychnomu leksykoni: neolohichni «bum» – 2013–2014 ta yoho vidobrazhennia u navchalnii politolohichnii literaturi. *Visn. Lvivsk. univer. Ser. filos.-politoh. Studii*, 6, 49–54 (in Ukr.).
5. Kostiuk, Yu. (2018). *Ukrainska suspilno-politychna leksyka v internet-vydanniakh 2012–2017 rr.* Struhanets, L. (Ed.) *Leksyka na peretyni naukovykh paradyhm* (pp. 135–156). Ternopil: Osadtsa Yu.V (in Ukr.).
6. Krysin, L.P. (2000). O nekotorykh izmenenijah v russkom jazyke konca XX veka. *Issledovanija po slavjanskim jazykam*, 5, 63–91 (in Russ.).
7. Navalna, M.I. (2010). Novi funktsionalni vyjavy kryminalnogo zharhonu v movi suchasnoi ukraínskoi periodyky. *Movoznavchyi zbirnyk: zbirnyk nauk. prats*, 11, 26–31 (in Ukr.).
8. Snisarenko, Ya.S. (2012). *Suspilno-politychna leksyka u strukturno-semantychnomu aspekti [PhD thesis].* Odesa (in Ukr.).
9. Styshov, O.A. (2019). *Nova suspilno-politychna leksyka i terminolohiia v suchasnii ukraínskii movi. Linhvistychni doslidzhennia: zb. nauk. prats KhNPU im. H.S. Skovorody*, 50, 258–268 (in Ukr.).
10. Taranenko, O.O. (2002). Kolokvializatsiia, substardartyzatsiia ta vulharyzatsiia yak kharakterni yavyscha stylistyky suchasnoi ukraínskoi movy (z kintsia 1980-kh rr.). *Movoznavstvo*, 4–5, 33–39 (in Ukr.).
11. Tomilenko, L.M. (2015). *Terminolohichna leksyka v suchasnii tlumachnii leksykohrafi ukraínskoi literaturnoi movy.* Ivano-Frankivsk: Foliant (in Ukr.).
12. Turovska, L.V. (2017). *Ukrainska suspilno-politychna terminosystema: vytyky i problemy stanovlennia. Terminolohichni visnyk*, 4, 175 (in Ukr.).